

DISCURS DE PRESA DE POSSESIÓ DE ROBERTO FERNÁNDEZ DÍAZ COM A RECTOR DE LA UNIVERSITAT DE LLEIDA

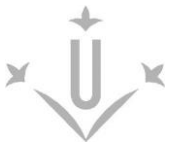
21 de maig de 2015

Ara fa quaranta anys que vaig entrar per primera vegada en una aula universitària, en els barracons provisionals de la Facultat de Geografia i Història de la meua estimada Universitat de Barcelona. Mai vaig imaginar que avui estaria aquí prenent possessió del càrrec de rector de la nostra universitat per segona vegada. Sento un immens agraïment cap a tots aquells qui han fet possible que avui pugui tenir, en el meu cor, el gran orgull de continuar treballant de rector per a aquest meravellós projecte col·lectiu que es diu Universitat de Lleida. És per això que desitjo començar aquest parlament donant les gràcies.

Voldria, en primer lloc, agrair a la comunitat universitària lleidatana que hagi tornat a disposar la seva confiança en mi, en el meu equip i en el programa que hem presentat en aquestes últimes eleccions. I molt especialment a tots aquells companys i companyes que m'han ajudat al llarg dels quatre anys de govern i també en aquests comicis. Unes eleccions que, com sempre, han resultat un exercici de democràcia i de convivència dins de la família universitària lleidatana. Moltes gràcies a tots els qui amb el seu treball han fet possible que puguem culminar el nostre projecte, i espero no defraudar les expectatives novament obertes. Treball, diàleg i consens continuaran sent la recepta bàsica del meu equip de govern. I espero i desitjo seguir sentint-me suportat en aquesta apassionant tasca que és continuar fent prestigiosa la nostra universitat.

Vull, en segon lloc, agrair al meu equip el gran esforç realitzat en els últims quatre anys i la seva enorme entrega en les últimes setmanes. L'equip ho sap –però vull compartir-ho també amb vostès–, que em sento molt orgullós de la seva tasca de govern en una etapa d'enormes dificultats econòmiques i d'importants canvis normatius.

Em sento també molt orgullós del seu comportament humà i de les relacions personals que s'han forjat entre nosaltres. Puc dir, alt i clar, que som un grup d'amics solidari que comparteix l'honor i la responsabilitat de governar una gran institució pública en temps de plom. Per això, per la seva eficàcia i pel seu tarannà, no he dubtat a proposar la continuïtat d'un equip humà experimentat, cohesionat i capaç de solucionar amb

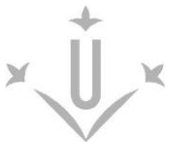
professionalitat, realisme i rigor els reptes de present i de futur de la nostra universitat. Amics meus, moltes gràcies per acompanyar-me novament en la segona etapa d'aquesta meravellosa aventura que és dirigir la Universitat de Lleida. Moltes gràcies també a la Dolors Mayoral pel seu treball, el seu suport i la seva comprensió. Moltes gràcies igualment a Gemma Terrats i a Emília Vilalta, perquè cap rector pot tenir millors auxiliis. I moltes gràcies, finalment, a Alfonso Calderón i a Josep Maria Viola per l'intel·ligent, tenaç i generós esforç d'aquestes setmanes.

Vull felicitar també Ramon Canela. El doctor Canela i tots els membres de la seva candidatura són un gran actiu d'aquesta universitat, i vull felicitar-los per la campanya efectuada i per les propostes realitzades en el seu programa. Com li he dit en la reunió que ja hem mantingut, algunes de les mesures que proposa em semblen encertades per a la nostra universitat, i és la meva obligació com a rector procurar recollir-les en la tasca que en els propers quatre anys hem de realitzar tots junts. He dit en moltes ocasions que no es tracta que el rectorat tingui raó, sinó d'acollir les millors idees vinguin d'on vinguin. I també he repetit moltes vegades que la cultura política de la universitat no és la d'un parlament. Aquí no hi ha un poder governamental i una oposició antagònicament situats, sinó una cooperativa que cada quatre anys encomana a un equip la gestió que ha de fer-se, amb tots i per a tots, pensant en el millor futur per a la nostra universitat.

Parlem, doncs, de la nostra universitat. Els últims quatre anys han estat temps de grans dificultats econòmiques i laborals per a la majoria dels ciutadans. La vida acadèmica no ha estat una excepció.

.....

La universitat catalana ha vist minvats de forma important els seus pressupostos en la mesura que descendien les aportacions públiques. Sabem que també els universitaris havíem de contribuir a la solidaritat nacional per treure al país del moment especialment difícil en el qual es trobava. Però som molts els qui pensem que invertir en la universitat pública és part de la solució que Catalunya necessita per afermar una economia saludable i sostenible i també per aconseguir una forta cohesió social gràcies a una millor distribució de la riquesa. Amb tot, l'esforç de les famílies fent front a l'augment del cost de la matrícula i l'exemplar comportament de la comunitat universitària

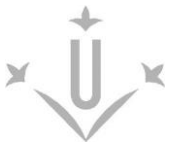

catalana han estat els dos principals factors que han permès que les nostres universitats mantinguin el prestigi aconseguit.

Una situació, no obstant això, que crec que tots estem d'acord que no pot sostenir-se en el temps. Per això, hem d'insistir, amb moderació en la forma i radicalitat en el fons, que la universitat catalana ha d'aconseguir les cotes de finançament públic d'altres països europeus del nostre entorn i de la nostra dimensió. D'aquesta manera, les matrícules no augmentaran els preus, els màsters es podran equiparar als graus i podran haver-hi més beques i més ben dotades.

Sabem també que les autoritats estan d'acord en aquesta proposta; ara només fa falta que la puguem realitzar al més aviat possible. I per això, es necessita un ampli acord nacional català sobre el paper estratègic que la universitat ha de fer en un país que ha aconseguit tenir un sistema universitari i de recerca de reconeguda fama internacional.

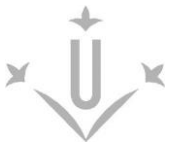
En el cas de la Universitat de Lleida, he de començar reconeixent l'enorme orgull que sento pel comportament de la nostra comunitat universitària. Gràcies al seu esforç hem aconseguit que la Casa mantingui la seva activitat docent i investigadora, de transferència i de gestió. S'ha mantingut l'herència del rector Porta i del rector Viñas d'acabar els exercicis pressupostaris sense dèficit; qüestió necessària per a les finances de l'entitat i per al seu prestigi social davant uns ciutadans que comproven com no gastem més diners dels que tenim. S'ha aconseguit salvaguardar la plantilla, malgrat diverses mesures governamentals que en res ens han ajudat.

Hem aprovat un Pla Estratègic amb un amplíssim consens intern que ens indica quins són els camins pels quals hem de transitar en els propers anys. I, derivat d'aquest pla, s'han aprovat plans generals de política de personal acadèmic, docència, recerca, internacionalització, multilingüisme, millora de les tecnologies de la informació i millora de la gestió administrativa. Plans que ja han pres forma operativa i que en els propers anys han de guiar bona part de la nostra acció de govern.

També hem augmentat les beques per a estudiants; hem protegit els qui no tenen mitjans econòmics per accedir a la universitat; hem creat el Centre de Formació Contínua, l'Institut de Llengües, l'Escola d'Idiomes, la Fira del Treball i la Llibreria Universitària; hem consolidat noves relacions internacionals amb la Xina i l'Amèrica del Sud; hem augmentat les seus de la Universitat d'Estiu i de les Aules de la Gent Gran per tot el nostre territori; hem incrementat les càtedres empresa, i estem liderant la formació dels nostres alumnes mitjançant el sistema de l'alternança.

Igualment, hem de recordar que s'han creat nous estudis: Veterinària i Ciències de la Producció Animal, Infermeria a Igualada o el centre adscrit de Turisme Internacional a Barcelona. Sense oblidar, per descomptat, que s'han format en aquests quatre anys tres nous instituts de recerca com són Agrotecnio, Inspires i Indest, i s'ha reforçat l'IRBLleida amb la desitjada acreditació Carlos III. I també que estem dedicant una especial atenció a la gestió del RISC3, qüestió essencial per al futur de Lleida i de la nostra universitat. Finalment, hem procurat acordar totes les qüestions amb els representants del PAS amb l'objectiu de minimitzar les restriccions dels drets laborals justament aconseguits i de garantir les millors condicions de treball possibles davant les normatives governamentals imposades.

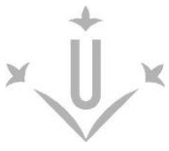

No és aquest el moment ni el lloc per fer un exhaustiu rendiment de comptes de la tasca realitzada per la nostra comunitat i per l'equip rectoral. Si vostès tenen paciència poden informar-se'n en les nostres fonts universitàries. El que vull dir, en definitiva, és que si mirem els resultats dels últims rànquings no és difícil extreure una primera imatge global de la nostra entitat: estem entre les universitats espanyoles que poden ser considerades de qualitat i de merescuda reputació.

Saben molts de vostès que hem d'anar amb summa cautela en la lectura dels rànquings. Però ja que existeixen, diguem que a nosaltres ens deixen molt ben parats. M'agradaria que aquesta realitat comparativa la recordin els universitaris lleidatans, que no l'oblidin les nostres autoritats locals, que no l'oblidin els governs català i espanyol, i, sobretot, que siguem capaços d'informar-ne millor el conjunt de la societat lleidatana, catalana i espanyola i que, al mateix temps, la transmetem en l'àmbit internacional. Permetin-me una pinzellada impressionista: en la Conferència de rectors espanyols percebo nítidament que som una universitat molt ben considerada. I a Universia del Banc de Santander també. Per això, hem estat triats per estar en la Permanent de la primera i en el Consell d'Administració de la segona. Creguin-me, no són mèrits del rector, són mèrits del treball de tots que ens condueixen a ser mereixedors del respecte del panorama universitari hispà.

Estem, doncs, en una bona senda i ocupem un bon lloc entre les universitats catalanes i espanyoles. Però això no és suficient. No podem quedar-nos en el passat ni recrear-nos amb el present. L'un i l'altre ja han existit. El que més importa ara és el futur.

La competència universitària és cada vegada més dura. És una competència catalana, sí, però també espanyola i europea. A més, amb les diferències de preus en les matrícules, és una competència que es fa encara més aferrissada i exigent, especialment per a nosaltres que som a la frontera. Però aquesta competència també pot i ha de ser vista com un gran estímul per a la nostra comunitat universitària. Per això, si volem seguir creixent com a institució, haurem de fer-li front amb totes les nostres forces buscant sempre que la nostra tasca sigui en benefici de la societat.

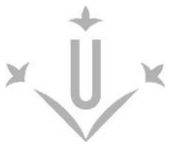

El primer que necessitarem és la creació d'una gran majoria universitària que sostingui un ampli consens sobre cap a on hem d'anar i com hem de fer-ho. En els propers anys necessitarem grans acords interns i sobretot continuïtat per dur-los a terme. Les institucions com la nostra no suporten fàcilment les ruptures en els programes d'actuació. Universitats del nostre entorn han demostrat que la continuïtat en les polítiques permet un reformisme continuat i uns resultats positius a mitjà i llarg termini. La mirada curta no és bona consellera per a una entitat de l'envergadura i transcendència de la nostra.

El segon que seguirem necessitant és un col·lectiu d'universitaris fortament compromès amb la gestió de la institució. Està demostrat que la qualitat i preparació dels dirigents democràtics d'una entitat pública és de vital importància per al seu esdevenidor. És necessari que una part de la nostra comunitat continuï assumint la responsabilitat de gestionar el nostre futur. I per a això, la institució haurà de cuidar que disposin de les millors condicions possibles perquè la seva tasca sigui profitosa. Hem d'esforçar-nos perquè la gestió universitària sigui convenientment recompensada, ja que d'aquesta manera hi haurà companys i companyes que podran dedicar-se a gestionar i promocionar els nostres estudis i les nostres recerques.

Però en aquests temps de màxima exigència social i de gran competència universitària, resultarà imprescindible que el conjunt de la nostra comunitat universitària estigui disposada al canvi, a la innovació i a les reformes. Si ens quedem parats, el món universitari que ve ens passarà per damunt. Hem de ser proactius per créixer en nombre d'estudiants, en recursos econòmics i en talent docent, investigador i de gestió.

Hem d'abandonar qualsevol visió estreta inspirada en el corporativisme. No em refereixo al fet que no es tinguin en compte els legítims interessos d'un col·lectiu de treballadors o fins i tot d'una persona, sinó al fet que l'interès general sigui el que prevalgui.

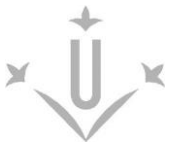
La Universitat de Lleida no és la mera suma dels seus centres, els seus departaments o els seus instituts de recerca. Ni tan sols és la mera suma dels qui hi treballem en aquests moments. La Universitat de Lleida és una institució que ha de ser tractada amb una lògica molt veterana en la història de la humanitat: aquella que dicta que l'interès general està per sobre del particular. La suma dels interessos particulars o corporatius no assegura el benestar i el futur de la nostra universitat. La universitat no és dels universitaris, sinó de la societat que la nodreix i la finança. Ja perdonaran que repeteixi el que per a molts de vostès resulta obvi, però és que sovint l'obvi és el primer que s'oblida.

En definitiva, els universitaris lleidatans hem d'estar al capdavant del canvi que la societat actual i la competència universitària ens demanaran al principi d'aquest nou segle.

L'objectiu nuclear d'aquest canvi necessari inspira el programa de govern que hem presentat en aquestes eleccions, i que la nostra comunitat ha ratificat. Aquest objectiu nuclear que us convidem a aconseguir és el següent: hem de singularitzar la Universitat de Lleida en el panorama universitari català i espanyol. Hem de crear una idiosincràsia acadèmica pròpia identificable respecte a la resta de les universitats. D'aquí uns anys els estudiants, els professors, els investigadors o les empreses han de visualitzar un model diferent que tingui un especial atractiu perquè la Universitat de Lleida sigui un centre universitari al qual es desitja venir a estudiar i a investigar. Hem d'aconseguir ser una universitat que treballi amb la diferència qualitativa més que amb la quantitativa.

Per descomptat, un model singular en la seva oferta de graus, mestratges i doctorats. La Universitat de Lleida no ha de ser la miniatura d'una universitat de molta grandària. No podem ni hem de tenir-ho tot. El que hem de fer és pensar molt bé cada grau, cada màster, cada doctorat. Hem de pensar molt bé cada grup i cada institut de recerca.

Hem d'afinar en les nostres decisions estratègiques d'internacionalització quant a la mobilitat i quant a les aliances. I hem de buscar les nostres pròpies formes de govern i

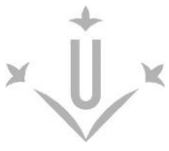

gestió a l'empara d'un major i millor ús de l'autonomia universitària, que he de confessar que no sempre utilitzem prou i amb bon criteri. Hem de respectar per descomptat els marcs normatius, però és evident que hem d'explorar amb més insistència allò que no estigui prohibit.

Així doncs, hem de crear el nostre propi model de docència al voltant de classes no massificades, una tutoria de qualitat, dobles titulacions, sistema d'alternança, pràctiques en empreses i institucions, graus conjunts amb altres universitats, cursos virtuals, domini de terceres llengües, preparació per a l'emprenedoria i per a l'ocupabilitat i una potent oferta de formació contínua. Un sistema docent nou que prepari els nostres alumnes per ser sòlids i versàtils professionals però també ciutadans lliures i crítics. Hem de tenir un model de docència que es centri en l'individu i en la seva preparació plural i transversal per a la vida i per al treball. Hem d'aspirar al fet que el mercat laboral i la societat reconeguin els graduats lleidatans com a diferents i més adaptables a la cada vegada més mutable realitat social i laboral.

En aquesta tasca de crear un model docent resultarà indispensable que participin activament els representants estudiantils, amb els quals anhelem compartir en aquests propers quatre anys totes les seves inquietuds i buscar conjuntament les millors solucions respecte als principals problemes de la nostra universitat. Confiem en el dinamisme i en l'esperit crític dels estudiants i confiem que la col·laboració mútua aporti grans èxits a la Universitat de Lleida. I, sobretot, desitjo deixar constància que farem tot el possible per ajudar aquells qui demostrin dificultats econòmiques per rebre l'educació superior. La universitat és una institució que ha de contribuir a la promoció social basada en el mèrit i en la capacitat. Per això, actuarem perquè la qüestió econòmica no sigui causa que un estudiant no pugui accedir a la vida universitària.

També hem de singularitzar la nostra recerca al voltant de quatre grans àrees que són les que indiquen el nostre Pla Estratègic: l'agroalimentària, la biomèdica, l'energètica i la del desenvolupament social i territorial. Sovint em pregunten si sóc optimista respecte al futur de la nostra universitat. I acostumo a dir que com pot ser que no sigui optimista, si

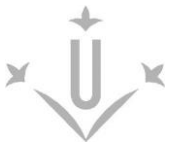

tenim quatre grans instituts en els quals centenars d'investigadors s'ocupen de les quatre grans qüestions que han de contribuir a assegurar el futur de la humanitat: més i millors aliments, més i millor salut, més i millor energia i també més i millor coneixement sobre com s'organitzen i canvien les societats humanes. Aquests són els nostres quatre grans fronts investigadors, que, a més, han de col·laborar transversalment en la generació de coneixement científic i tecnològic sobre els problemes socials més rellevants. Una recerca que haurem de vincular millor amb la innovació gràcies a un millor aprofitament del Parc Científic de Lleida que gestionem conjuntament amb l'Ajuntament de Lleida.

Per a les anteriors tasques, necessitarem un personal docent i investigador que vegi reconegut, amb la mateixa intensitat, aquestes dues tasques essencials per aconseguir una universitat amb creixent prestigi. Un professorat que s'ocupi igualment de la transferència de coneixement cap a les empreses i la societat. Un professorat que sàpiga que les vies d'estabilització i promoció de la seva carrera professional són clares, objectives i pensades també per aconseguir l'equilibri entre les diferents titulacions, centres i departaments de la Casa.

Un professorat que tingui accés a una contínua formació i a una internacionalització que prevegi tant l'àmbit de la docència com el de la recerca. I un professorat que pugui accedir a un programa d'anys sabàtics per millorar la seva preparació acadèmica.

I també necessitarem un personal d'administració i serveis que lideri una gestió àgil, eficient, transversal, simplificada i transparent. Un personal que disposi d'una adequada formació contínua, d'una convenient conciliació laboral i familiar i d'una estabilització i promoció professional les regles del joc de la qual estiguin clares per a tots. Són els objectius que en els propers mesos volem aconseguir, en bona part amb la revisió consensuada de la relació de llocs de treball. Una revisió que ha d'aconseguir unir els interessos funcionals de la Casa amb el benestar laboral dels seus treballadors. Però també em sembla imprescindible que els governs reverteixin les seves decisions sobre uns drets laborals i unes retribucions econòmiques que considero justes conquestes històriques dels treballadors i que han de ser, si més no, restituïdes al més aviat possible.

No obstant això, seria un gran error pensar que, per a la tasca de singularitzar i aconseguir prestigi per a la nostra institució, n'hi ha prou amb la generosa aportació dels universitaris lleidatans. Em sembla fora de tot dubte que necessitem l'imprescindible alè i la confiança del conjunt de la societat lleidatana i de les seves principals institucions. Diputació i Paeria continuen sent, cinquanta anys després, els nostres principals aliats per fer de les comarques lleidatanes una societat de benestar i progrés i de Lleida una ciutat universitària centrada en el coneixement i en la agroalimentació. De la col·laboració entre aquestes tres principals institucions depèn, en gran manera, que el procés de reequilibri que Catalunya està assumint en els últims anys arribi a bon port gràcies al creixement de la nostra universitat.

Necessitarem una col·laboració més estreta entre la Universitat de Lleida i les empreses, tant del propi territori com de la resta de Catalunya i Espanya. He de confessar que, encara que anem avançant, el camí a recórrer encara és molt llarg. Ens hem de conèixer millor i buscar les metes conjuntes en benefici de la societat lleidatana.

La formació dels nostres alumnes ha de passar per les pràctiques en empreses i pel sistema d'alternança, hem d'oferir els nostres serveis tècnics i demostrar al conjunt de l'empresariat que la seva relació amb la recerca és un factor clau per a la innovació i el creixement econòmic i empresarial. En aquesta i en moltes altres tasques, cal ressaltar la magnífica feina que està duent a terme el Consell Social, i molt particularment Ramon Roca. Moltes gràcies, president, pel teu generós esforç i dedicació, i que sàpigues que la comunitat universitària ho aprecia en la seva justa mesura i t'ho agraeix.

Però no necessitarem menys per aconseguir les nostres metes d'una fundació universitària dedicada a promocionar la nostra relació amb les empreses i les

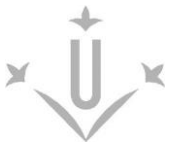

institucions sota la nova direcció de Joan Estany, que estem convençuts que gestionarà magníficament l'excel·lent llegat del rector Jaume Porta. També necessitarem l'Associació Alumni, que està demostrant una gran activitat i que ha passat en tres anys de 136 associats a 2.700, gràcies a l'equip que magníficament lidera Josep Maria Moragues.

I, per descomptat, haurem d'establir i mantenir sòlides aliances amb les altres universitats catalanes. Una col·laboració de la qual tots hem de sortir igualment beneficiats. He dit moltes vegades que l'èxit d'una universitat catalana reforça el prestigi de totes les que componem el Consell Interuniversitari de Catalunya. I també hem de reforçar la nostra fraternal aliança amb les quatre universitats del Campus Iberus, cada vegada més enfortit i més apreciat per la nostra comunitat universitària i al qual auguro un esplèndid futur. Finalment, hem d'afermar la nostra presència en aquesta magnífica creació que és la CRUE, entitat que serveix per vertebrar el sistema universitari espanyol i a la direcció de la qual tinc l'honor de pertànyer gràcies a l'amabilitat dels rectors espanyols, i especialment del seu president –i amic meu–, Manuel López.

Però una universitat pública catalana no pot prescindir de la comprensió i el suport del Govern de la Generalitat. Una relació que sempre resulta complexa i plena de matisos, per tal com sol ser habitual que les visions no sempre coincideixin sobre temes pressupostaris, docents o investigadors.

En general, he de fer honor a la veritat i dir que l'equip capitanejat pel secretari d'Universitats Antoni Castellà sempre ha mostrat la millor predisposició per emparar les iniciatives que han sorgit del meu rectorat al llarg d'aquests quatre anys. Tot no ha estat un camí de roses, perquè mai ho és. Però els he de confessar que Lluís Jofre, Josep Maria Martorell, Josep Ribas i Claudi Alsina han estat sempre sol·lícits per resoldre les qüestions que la vida acadèmica ha posat sobre la taula. Moltes gràcies a tots, i esperem seguir pel necessari camí de la col·laboració.

Però no seria un bon rector si no recordés al conseller que en la meva primera investidura va afirmar que les universitats que es portessin bé, o sigui, que no tinguessin dèficit, serien vistes amb bons ulls. Conseller, no tenim dèficit, i l'única cosa que li sol·licito és que mentre vostè sigui el titular del Departament ens segueixi ajudant en el projecte històric de fer de la Universitat de Lleida una entitat singular i de prestigi al servei del bé comú de la ciutadania. Catalunya necessita Lleida i Lleida necessita una gran universitat.

Finalizo. No es posible trabajar de rector sin la ayuda y comprensión de los amigos y de la familia. Mis amigos bien saben que los tengo siempre en el corazón. Y a mi familia, decirle que agradezco a la vida el poder tener unos padres, una esposa y un hijo maravillosos. Ginés, Margarita, Xènia y Daniel, gracias. Y decirle también a mi hermana Conchita, allí donde esté, que todos estos últimos días ella ha sido la fuerza vital que siempre me ha acompañado.

Senyores i senyors, amics i amigues,

Visca la Universitat de Lleida!